

Magyar Képzőművészeti Egyetem
Doktori Iskola

Feljegyzések a 80-as évek amerikai festészetéről

DLA értekezés tézisei

Halász András

2006.

A jelen tanulmány nem mondható tipikusnak a 70-es és 80-es évek művészetének analitikus megközelítéseiben. Valószínű, hogy az átlagostól való eltérés oka, hogy a kérdéses évtizedekben már aktiv művészként szerepeltem, mint ahogy jelenleg is. Mindamellet nem gondolom, hogy a tárgyalt korszakról túlságosan önkényes elképzeléseim lennének.

Specifikusan, Budapest és New York művészeti életéről írok. New Yorkban ismertem meg az amerikai festészetet általában is. Ez utóbbi áll az érdeklődésem középpontjában. Ugyanakkor elkerülhetetlen volt számomra, hogy ne a saját történetemmel kezdjem, a 70-es évek magyar művészeti folyamataival.

1979-ben elhagytam Magyarországot, hogy új életet kezdjek Amerikában. Mint amerikai állampolgár, részvételem az amerikai művészetben érvényesen paradigmikus, és valójában mellékes, hogy a megfigyeléseim tökéletesek vagy sem. A ki-nem-mondott ok világos: az amerikai művészet az *emigránsok* művészete, ha figyelembe vesszük hogy az Egyesült Államok történelmileg az emigránsok társadalma.

Nem mellékes körülmény, hogy a magyarországi konceptualista törekvésekből emigráltam az amerikai festészetbe, képletesen szólva. A véletlen hozta így, lehetett volna fordítva is.

Ebben a disszertációban elemzem azokat az egyszeri művészeti történéseket, amik talán inspirálni fogják a jövő kutatóit és művészeit. Lehet, hogy más következtetéseket vonnak le mint én.

Lehet, hogy igazolni fogják az egyik előfeltevésemet: a Konceptualizmus szükséges volt a festők számára, hogy visszaszerezzék a festészet szociális jelentőségét a hetvenes években.

Mindnyájan emlékszünk Walter Benjamin híres esszéjére ami az elveszett Auráról szól a reprodukció korában. Ha a festészet is elvesztette az *Aurát*, ez egyebek között azt is jelenti, hogy a kreatív vágyainkat másut kell kielégítenünk.

A művészek a festészettől való eltávolodásukban rengeteg *új területet* fedeztek fel. Néhányuk soha nem tért vissza a festészethez, néhányan meg sem kísérelték elhagyni a festészetet (a festészet hagyta el őket). A felfedezések sok más diszciplínából jövő művészeket is vonzottak és hamarosan végtelen számú lehetőség nyílt a világ megfogalmazására.

És hirtelen , 1980-tól, azonban valami különös történt a művészeti klimában. A festői problémák újra felszínre kerültek drámaian és váratlanul. A művészet diktálta az életet a 80-as évek elején, és ez történelmileg egészen ritka pillanat volt. A létezés gondolatai és az érzelmek a festészetbe sűrűsödtek be. Már egy egyszerű kép is amit olajjal vászonra kentek úgy nézett ki mint egy kiélesített időzített bomba.

1986 óta a művész világ lecsillapodott. Ma a festészet a különböző vizuális művészeti formák között lebeg. Minden esetre a festészet nemcsak , hogy sokat nyert vissza az elvesztett *tekintélyéből*, de az *Aurából* is visszakerült valami.

És mégis, azt kell mondanunk, hogy ma a festők a Hiány furcsa kézművesei; ennek a kijelentésnek a tartalmát az általában vett társadalom nem ismeri . Nem baj, semmi előny nem származna abból, hogyha mégis megismerné. Művészet nem olyan egyszerű mint a Természet, mi művészek szeretjük komplikálni a dolgokat, *it's Fun!*